

Åldrande, död och bortfall:

Erfarenheter från Undersökningen av äldre personers levnadsvillkor (SWEOLD)

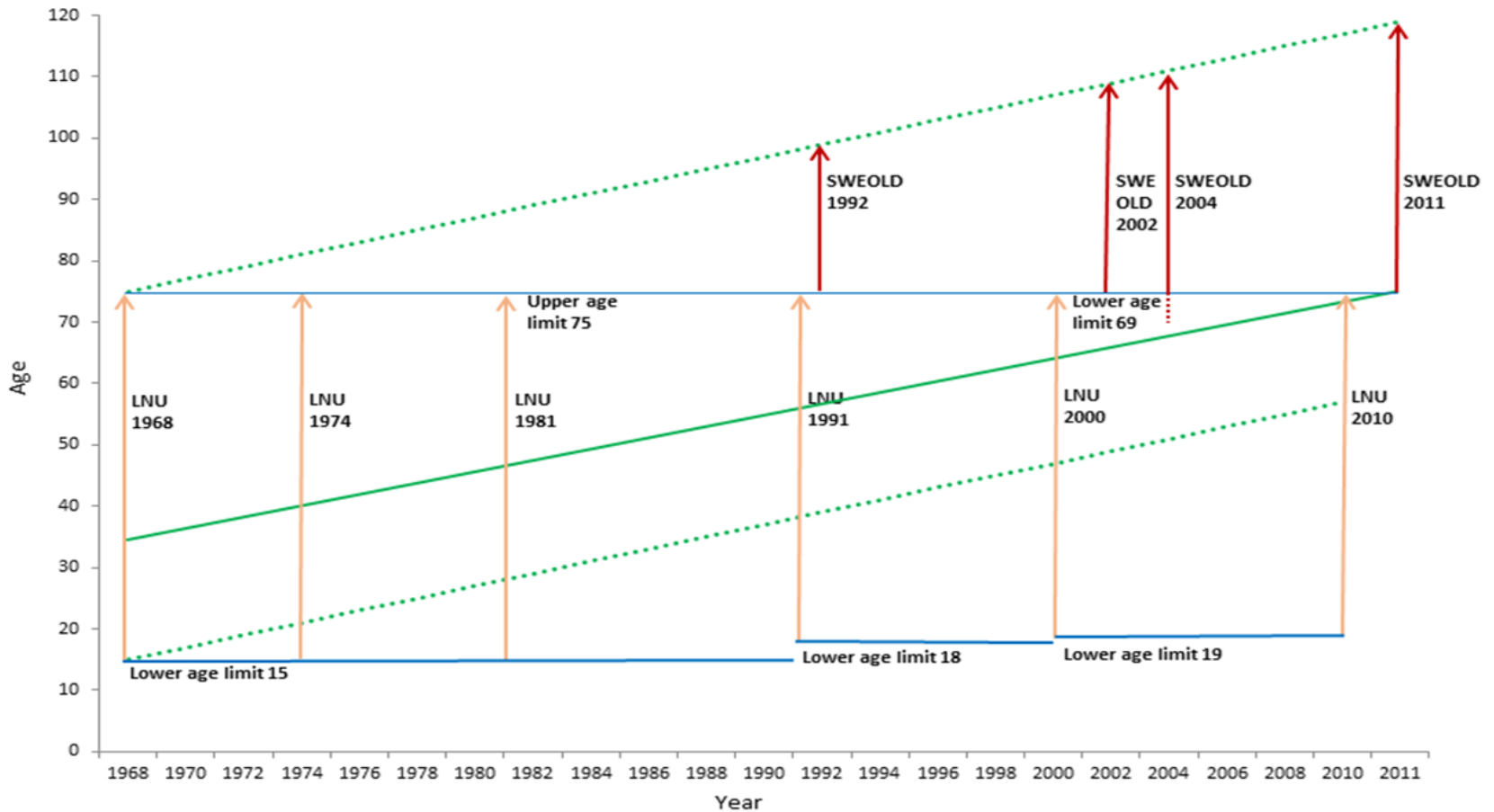
Stefan Fors

**Aging Research Center, Karolinska institutet/Stockholms universitet
Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Region Stockholm
Institutionen för Folkhälsovetenskap, Stockholms universitet**

Bakgrund

- Första datainsamlingen för SWEOLD skedde 1992, med syftet att följa upp personer som tidigare intervjuats inom ramen för LNU, men som ”åldrats ut” ur urvalet;
- Eftersom ålderstaket för LNU går vid 75 år och den föregående LNU insamlingen skedde 1991 – kom SWEOLD ursprungligen att omfatta personer som var 77 år och äldre;

Sample design

Bakgrund

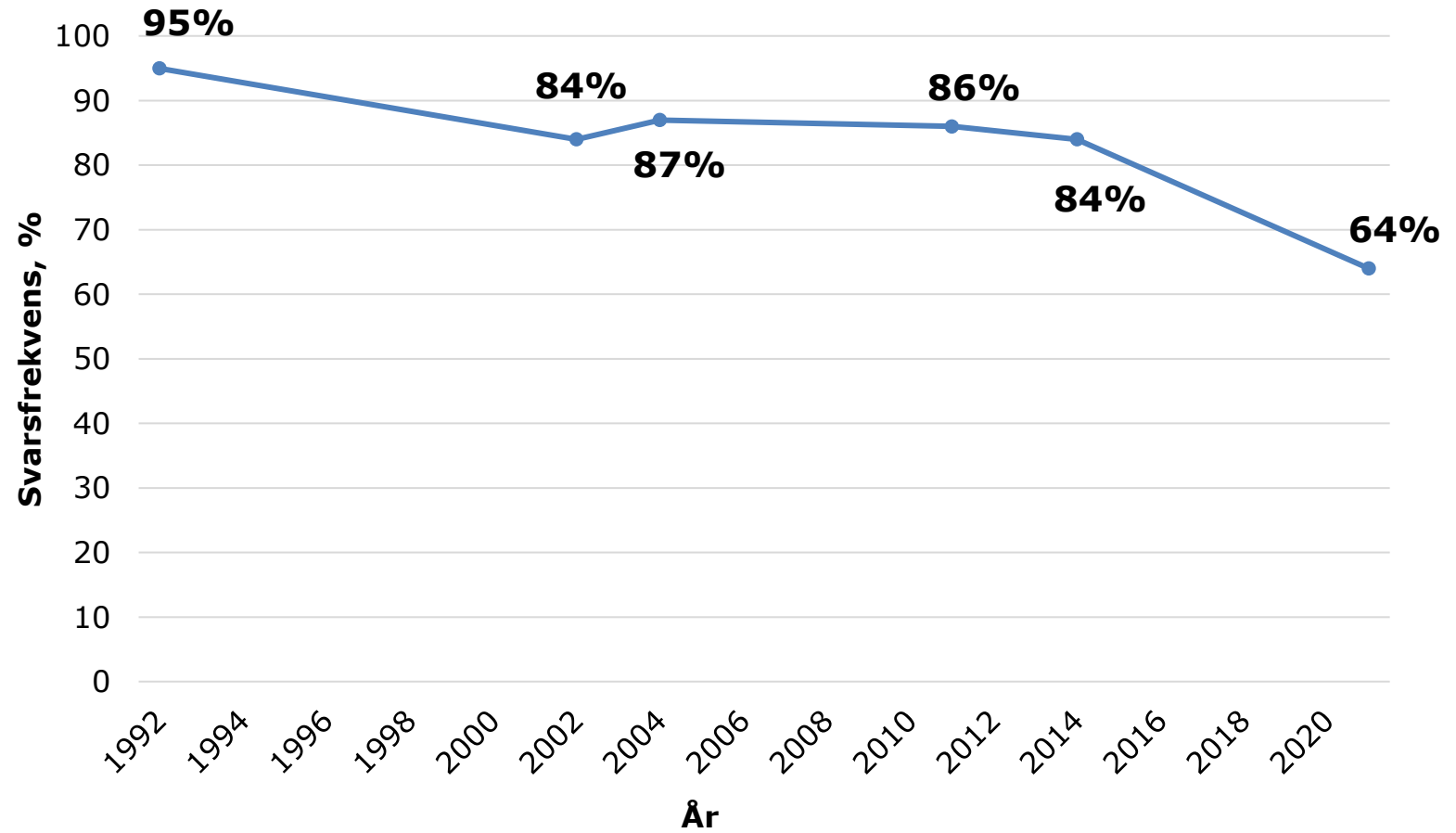
- Första datainsamlingen för SWEOLD skedde 1992, med syftet att följa upp personer som tidigare intervjuats inom ramen för LNU, men som "åldrats ut" ur urvalet;
- Eftersom ålderstaket för LNU går vid 75 år och den föregående LNU insamlingen skedde 1991 – kom SWEOLD ursprungligen att omfatta personer som var 77 år och äldre;
- Från och med 2002 omfattar SWEOLD:s urval även personer som inte tidigare intervjuats i LNU, men som ingått i urvalsramen;
- Från och med 2011 kompletteras panelurvalet med överurval i de högsta åldrarna för att öka precisionen;
- Vid datainsamlingen 2021/2022 drogs även regionala urval för Stockholm och Dalarna – samarbete med regionerna.

Studien

- Databaser har genomförts 1992, 2002, 2004, 2011, 2014, samt 2021 (n~537 – 1297);
- Urvalet omfattar såväl personer som bor i vanligt boende som personer som bor i särskilt boende;
- I första hand görs besöksintervjuer i den äldre personens hem, men vissa år (och om så önskas) används telefonintervjuer istället. För den som så önskar erbjuds även möjligheten att fylla i enkäten och skicka in;
- I de fall den äldre personen inte kan medverka själv i intervjun (till exempel på grund av en demenssjukdom) görs i möjligaste mån intervjuer med närstående eller vårdgivare i hennes ställe (proxy intervjuer);
- Används både för longitudinella analyser och tvärsnittsanalyser.

Studien

- I grunden bygger intervjuerna på LNU:s frågeformulär;
- Frågor om arbetsliv har bytts ut mot frågor om hälsa och funktionsförmåga;
- Intervjun omfattar även 'objektiva' test av den fysiska och kognitiva funktionsförmågan;
- I SWEOLD 2011 samlades även saliv in för genotypning, samt ett enklare personlighetstest genomfördes.

Surveymetodik

Ska vi bry oss om representativitet?

Annals of Epidemiology 25 (2015) 305–311

Pub
© T

ELSEVIER

Contents lists available at [ScienceDirect](#)

Annals of Epidemiology

journal homepage: www.annalsofepidemiology.org

Publ
© The

From the American College of Epidemiology

What matters most: quantifying an epidemiology of consequence

Katherine Keyes PhD^a, Sandro Galea MD, DrPH^{b,*}

^aDepartment of Epidemiology, Columbia University, New York, NY

^bDepartment of Epidemiology, Boston University School of Public Health, Boston, MA

Shah Ebrahim^{1*} and George Davey Smith²

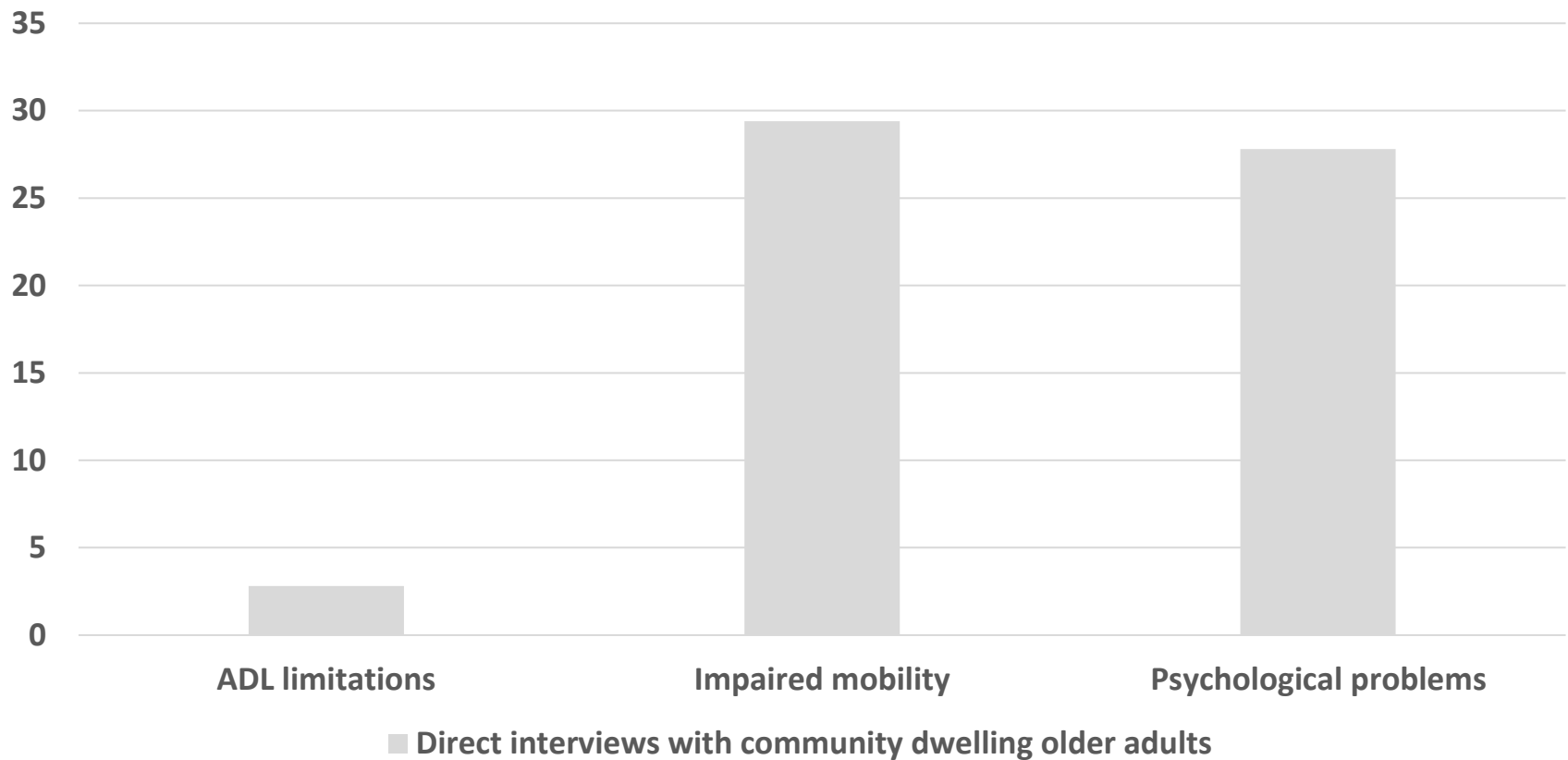
¹Department of Non-communicable Disease Epidemiology, London School of Hygiene & Tropical Medicine, London, UK and ²MRC Centre for Causal Analyses in Translational Epidemiology, University of Bristol, Bristol, UK

*Corresponding author. Department of Non-communicable Disease Epidemiology, London School of Hygiene & Tropical Medicine, Keppel Street, London WC1E 7HT. E-mail: Shah.ebrahim@lshtm.ac.uk

Källor till bias

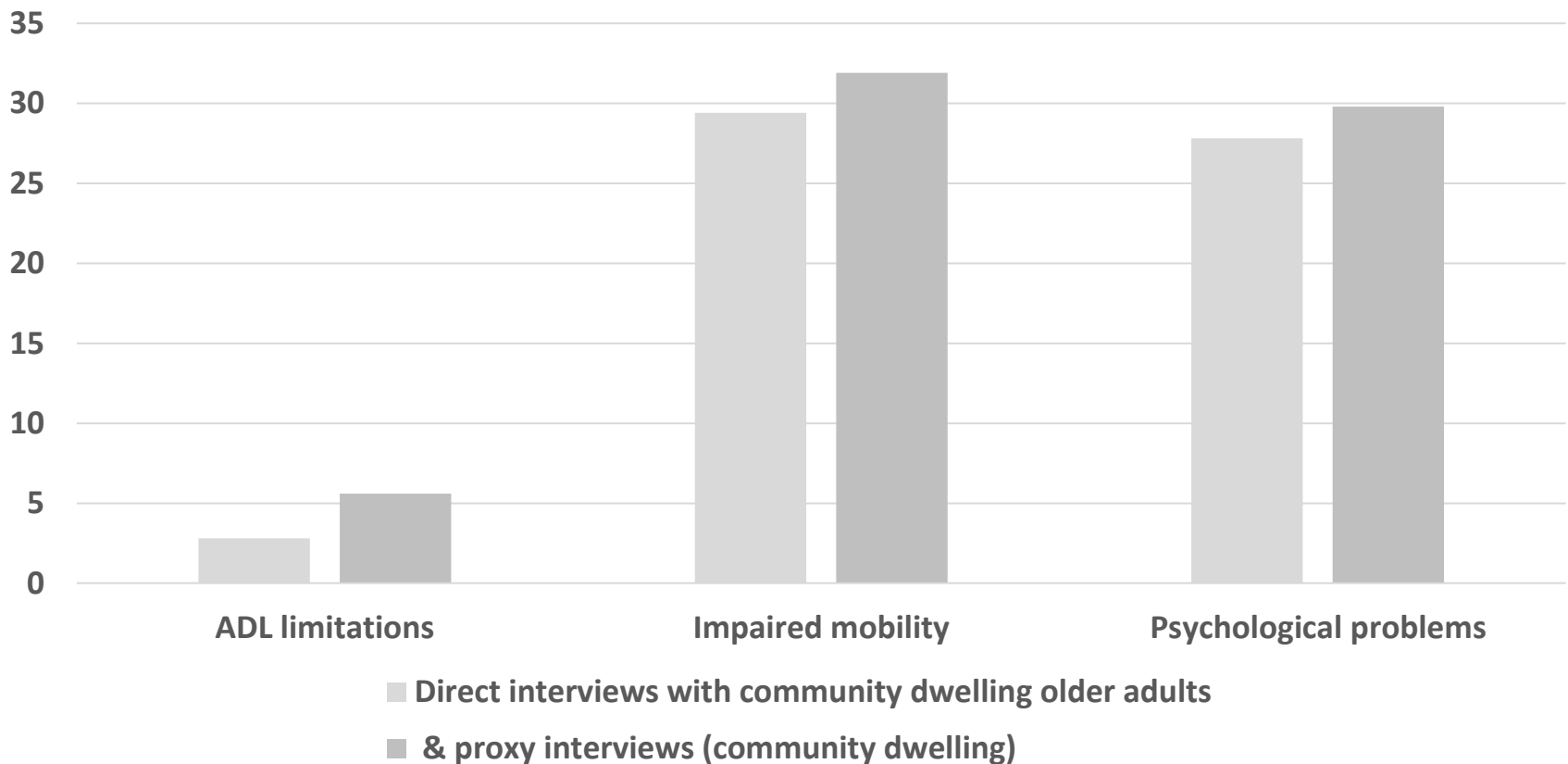
- Studiedesign
- Bortfall

Förekomsten av hälsoproblem

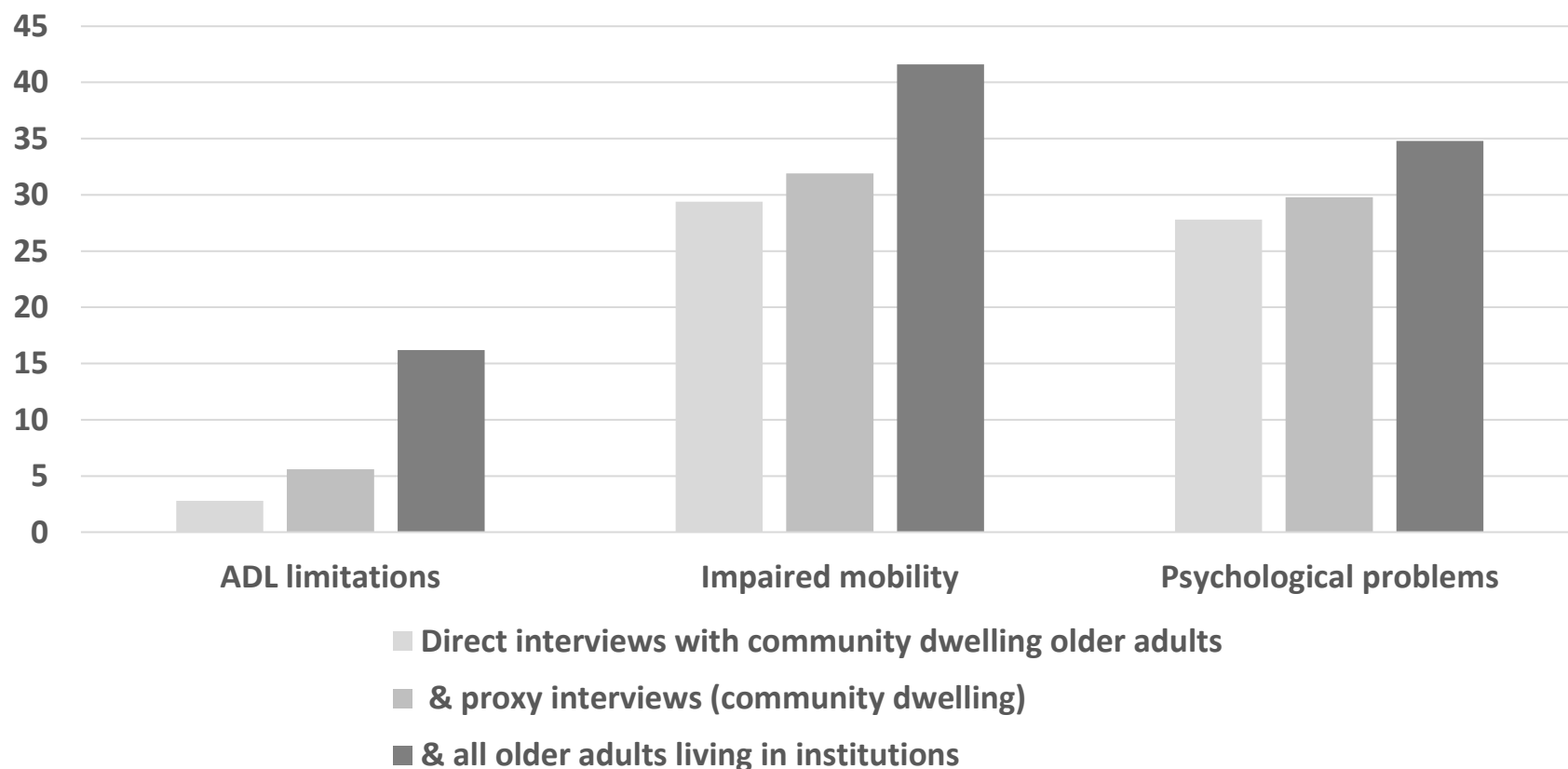
(Kelfve, Lennartsson & Thorslund, 2013)

Förekomsten av hälsoproblem

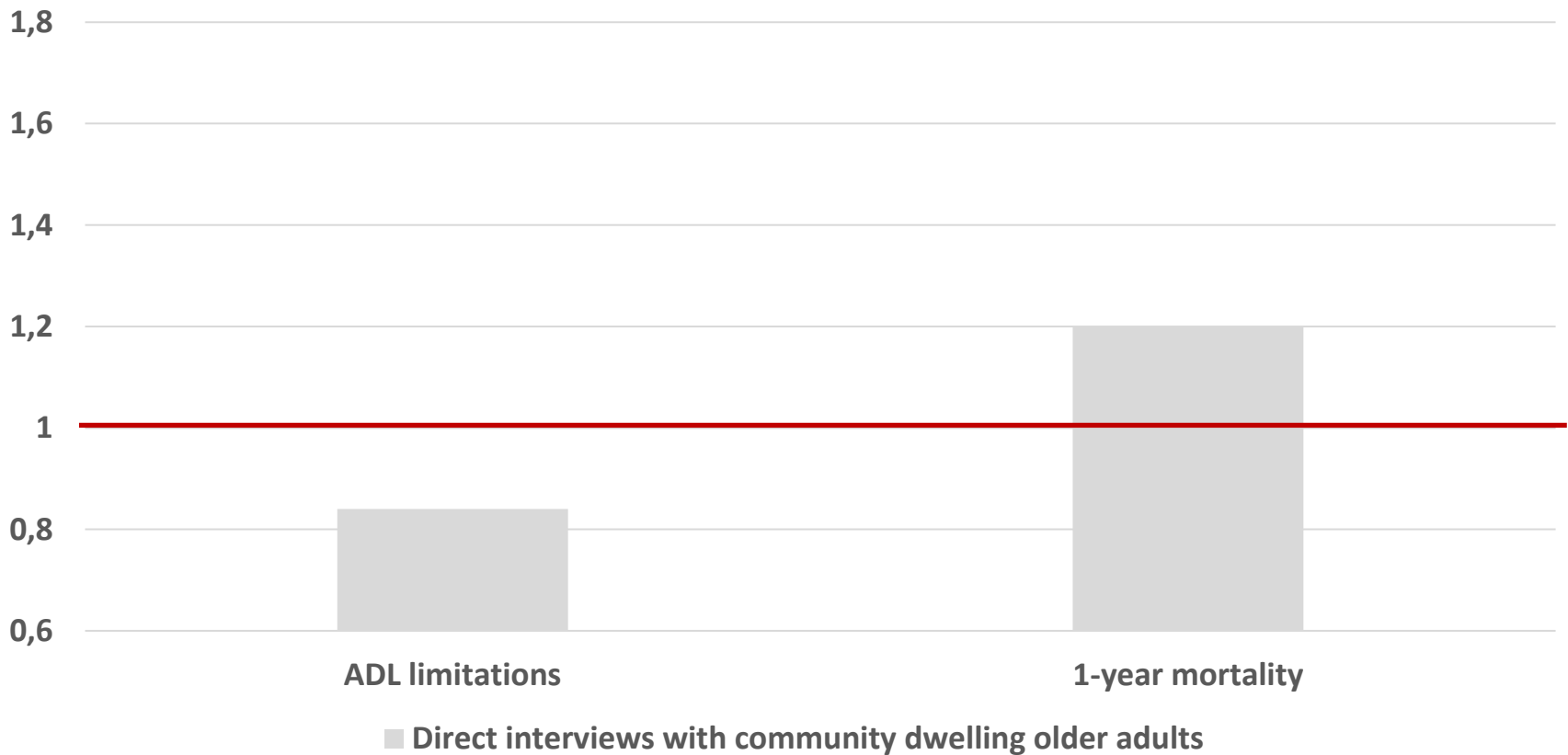
(Kelfve, Lennartsson & Thorslund, 2013)

Förekomsten av hälsoproblem

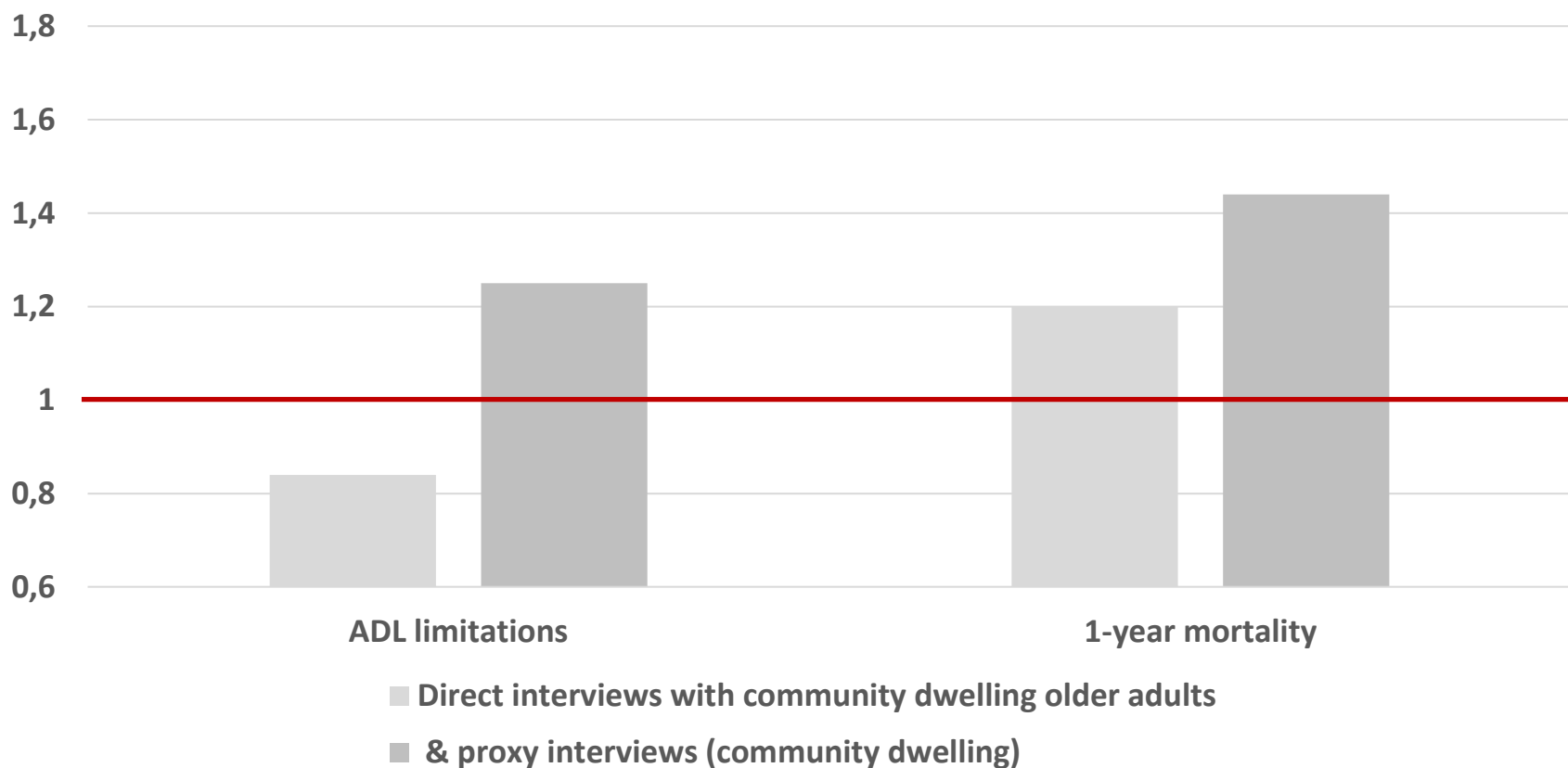
(Kelfve, Lennartsson & Thorslund, 2013)

Ojämligheter i hälsa bland äldre

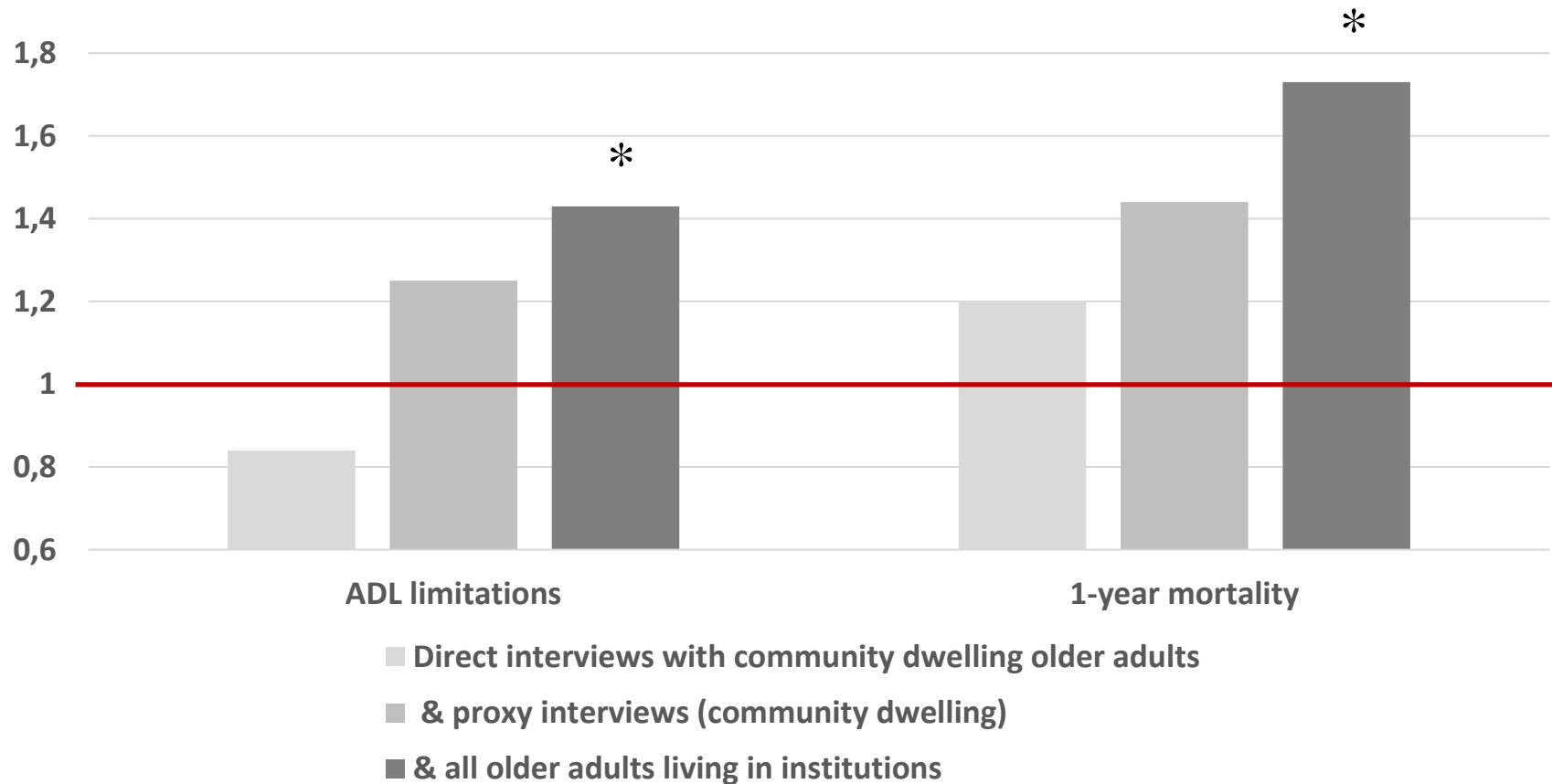
(Kelfve, 2017)

Ojämligheter i hälsa bland äldre

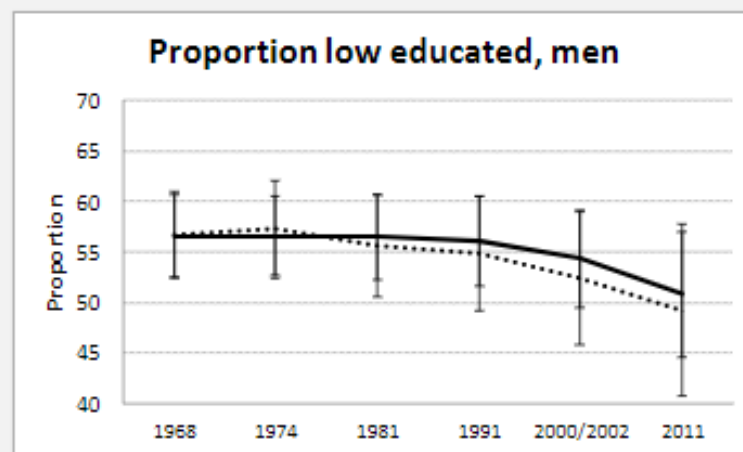
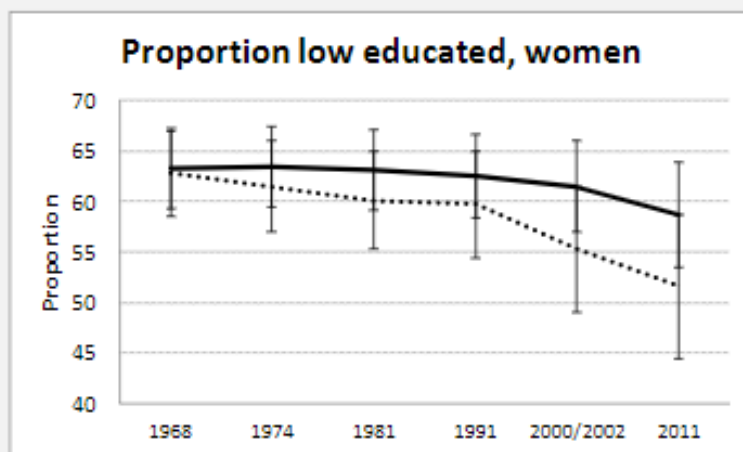
(Kelfve, 2017)

Ojämligheter i hälsa bland äldre

(Kelfve, 2017)

Akkumulerat, selektivt bortfall i longitudinella studier

Mortality
 Mortality + Drop-outs

LNU, The Swedish level-of-living Survey; SWEOLD, The Swedish panel study of living conditions of the oldest old; M, mortality; D, drop-out

*Those who dropped out at any wave were removed from the sample for all waves after drop-out.

**Karolinska
Institutet**

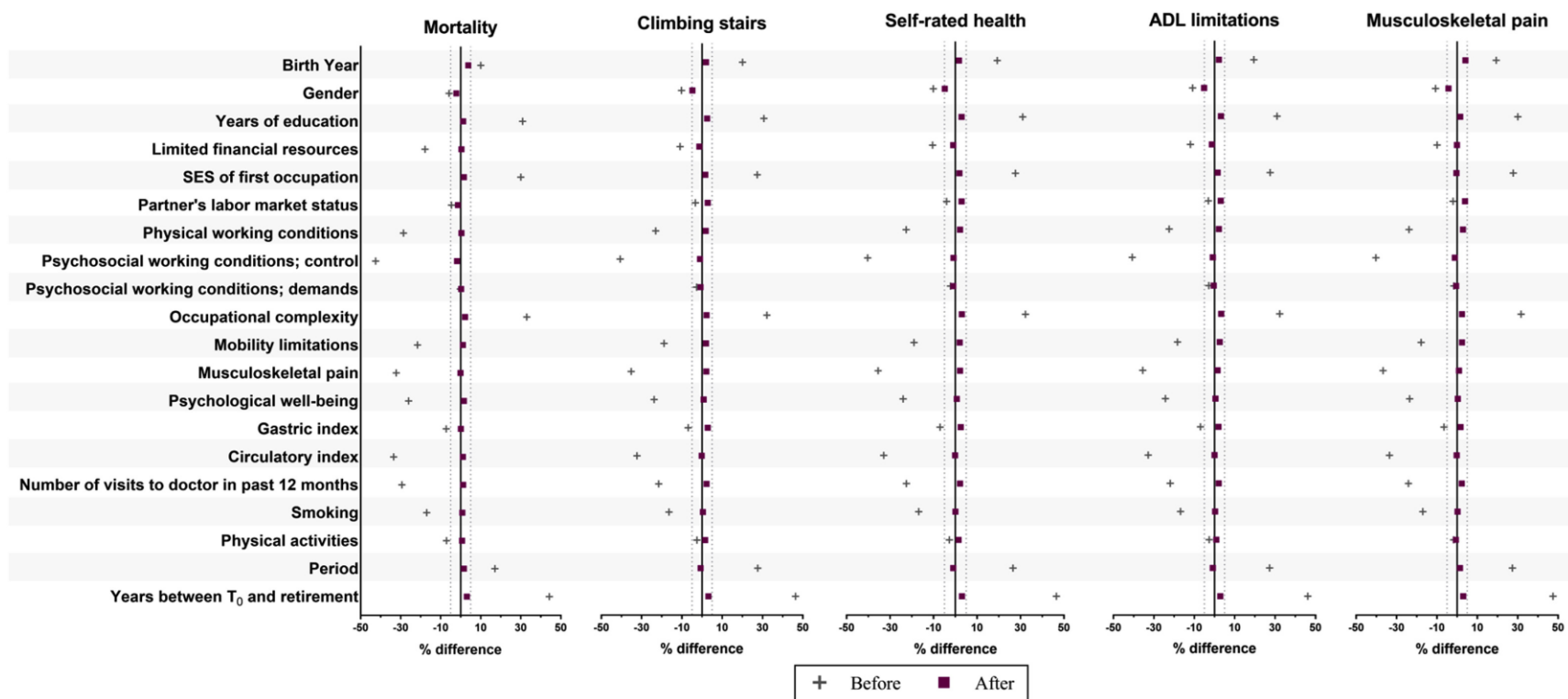

Livsloppsprocesser

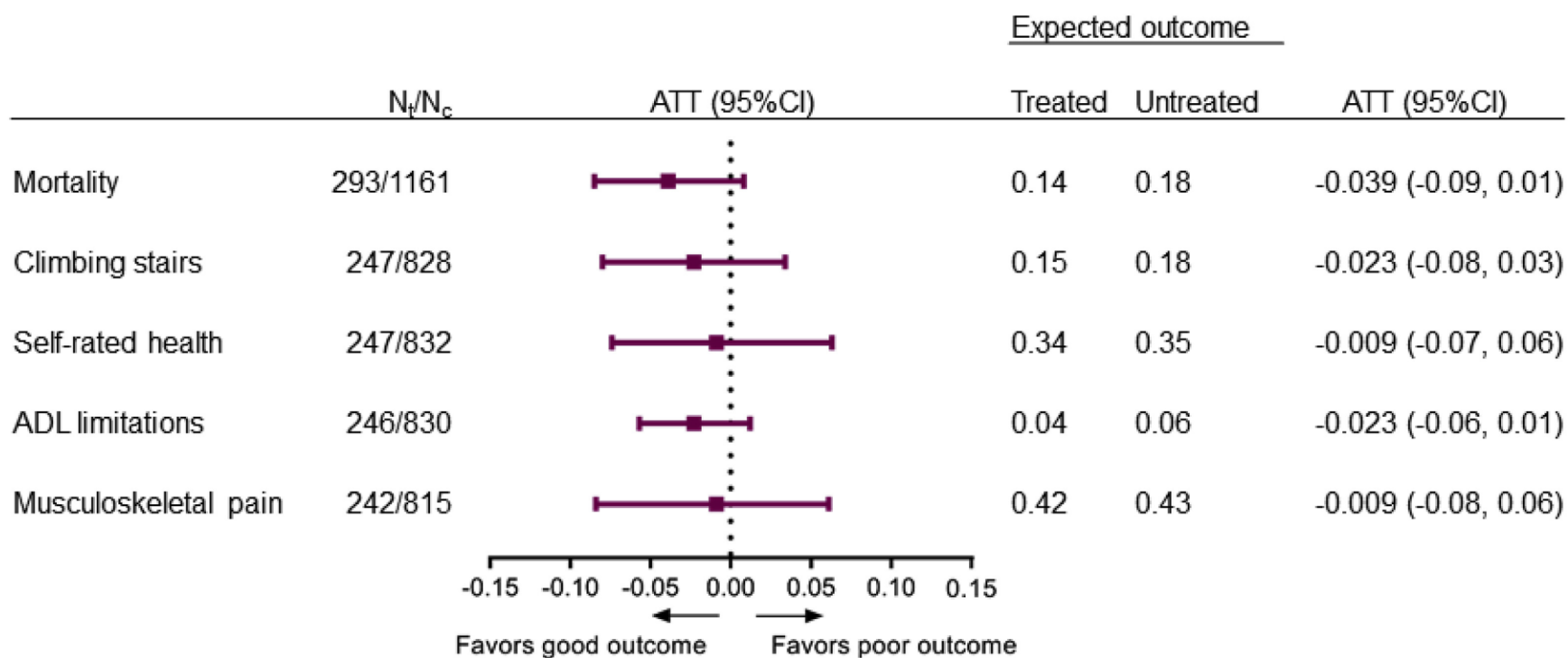
Påverkas hälsan av att arbeta efter 65?

- I takt med att allt fler lever högre upp i åldrarna, så kommer även fler att arbeta längre;
- En central fråga är om det har effekter på hälsan att förlänga arbetslivet;
- Frågan är svårstuderad, eftersom de som fortsätter arbeta efter 65 inte är en slumpmässigt utvald grupp;
- Ett sätt att hantera den problematiken är att skapa ”statistiska tvillingar” med hjälp av matchning och se om det finns skillnader i hälsa mellan dessa, beroende på om de jobbar längre eller inte.

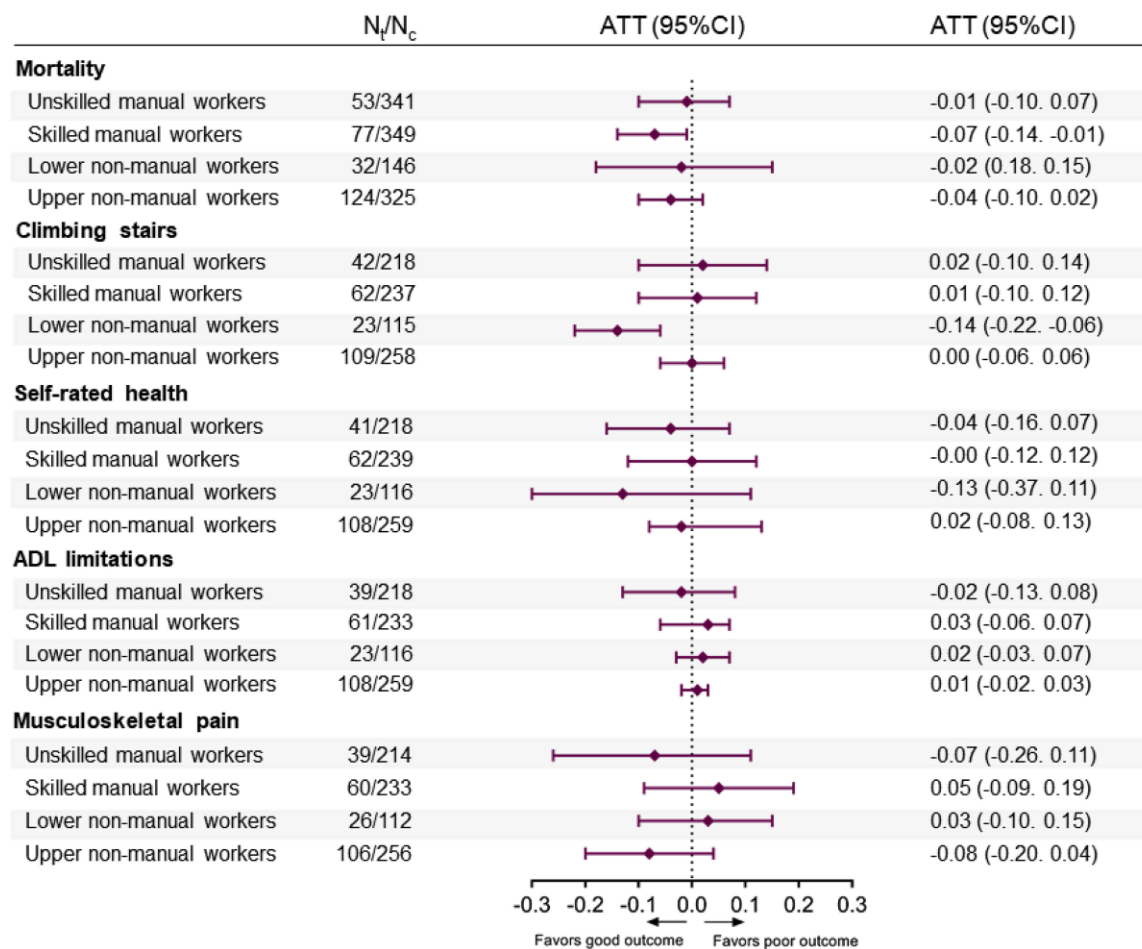
Påverkas hälsan av att arbeta efter 65?

Påverkas hälsan av att arbeta efter 65?

Påverkas hälsan av att arbeta efter 65?

(Eyjólfsdóttir et al, 2019)

Slutsatser

- Syftet med SWEOLD är att möjliggöra såväl tvärsnittsskattningar som longitudinella analyser;
- Ambitionen är att, i möjligaste mån, uppnå representativitet i såväl tvärsnitt som panel;
- Det görs genom att inkludera även personer som bor på SÄBO och som inte kan intervjuas direkt själva. Men även genom att erbjuda olika former för medverkan;
- Finns det en trade-off mellan urvalsstorlek och svarsfrekvens?

**Karolinska
Institutet**

Tack!

stefan.fors@ki.se